

סמ"ר פלונסקי איתן צבי
2147117

בן אלקסנדרה ודוד יורק
נולד ב- כ' אלול תשי"ב 10.9.1952
התגייס לצה"ל בנובמבר 1971
שרת בפלס"ר 95
נפל ב- כ"ו תשרי תשל"ד 22.10.1973
בעת מילוי תפקידו.

פלונסקי, איתן-צבי

איתן-צבי, בן אלכסנדרה ודוד (יורק), נולד ביום כ' באלול תשי"ב (10.9.1952) במגידו. הוא למד בגן הילדים ובבית-הספר שבמשק, והמשיך בלימודים על-יסודיים במוסד "שומריה" שבמשמר העמק, במגמה הריאלית-ביולוגית. בקיץ 1971 עמד בהצלחה בבחינות הגמר. איתן נולד פג קטן וחלש. שלשה שבועות נאבק על חייו, אך לבסוף ניצח הרצון לחיות. "פחדתי לרחוץ אותו, גם לחתול", סיפרה אמו. "כל כך קטן היה, עד שפחדתי פן אויזק לו..." ואז היה אביו לוקחו בידיו הבטוחות והאושר היה קורן מפניו. כעבור זמן השיג איתן את כל חבריו. כשהתחיל להתרוצץ בשבילי הקיבוץ, שובב, מנומש, בעל עיניים כחולות, והפליא מכותיו בחבריו הקטנים, ידעו הוריו שאין עה מקום לדאגה. הוא נתגלה כילד ער ופעלתני, אהב לשחק בכדור, לרוץ, לקפוץ ולאחוז בהגה. כשהיה בן שבע ואחותו, מירה, בת שלוש, יצאה האם ללמוד בבית-הספר לאחיות שליד בית החולים "השרון", ואביו מילא תפקיד של אב ושל אם גם יחד. היתה זו תקופה קשה לאיתן, האח "הגדול", שהיה אנוס לא פעם לוותר ולהתאים עצמו לאחותו הקטנה, מירה. איתן היה תלמיד חרוץ, שאפתן ונחוש בהחלטתו להיות בין המצטיינים. "בכל משחק רצה לנצח, בלימודים, בספורט ובכל תחום שניראה לו חיוני", סיפרו בני משפחתו. כשהתבגר חלה תמורה באופיו: מילד שובב, וחסר ביטחון, נהפך לנער רציני, יציב, שקול, הידע את כיוון חייו. במוסד "שומריה" במשמר העמק התגלו נטיותיו הריאליסטיות. איתן היה תלמיד מצוין, התעניין בשטחים רבים וידע לנצל כל דקה פנויה. הוא אהב ספורט על כל ענפיו והשתתף בתחרויות רבות. גם שירה קרא, ואהב במיוחד את יצירתו של יהודה עמיחי. כמו כן התעניין בהיסטוריה ובתנ"ך, אהב להקשיב למוסיקה טובה בביצוע טוב, והתלהב לשמע צלילי תזמורתו של לאלו שיפרין וקולה של ג'ודי קולינס. נער חברותי היה, ומילדותו היה פעיל בתנועת "השומר הצעיר". הוא השתתף במסעות ובטיולים, והכיר פינות נסתרות ושבילים חבויים בכל מקום בארץ. לימים הפך מחניך למדריך, ועשה מלאכתו נאמנה. בשלבי הסיום של בית-הספר התיכון, השתתף בקורס לנוער מטעם הטכניון. הוא בחר לכתוב עבודה בפסיקה על "ייסודות תורת הקוונטים". "עבודת הגמר שלו הייתה עבודה לתפארת", העידו מוריו. לפני שגויס עמד בבחינות בגרות חיצוניות, וגם עבד ברפת של המשק. בחור חרוץ היה, רציני, נבון וישר. הוא דאג לעתיד הענף וניסה להכניס שכלולים בעבודת הרפתנים.

איתן גויס לצה"ל בראשית נובמבר 1971, ולאחר הטירונות ביקש להצטרף ליחידה קרבית. הוא עבר מבחני-טיס והחליט להצטרף לחיל האוויר, אך לדאבון-לבו איחר את מועד תחילת הקורס שחל אז בחודש נובמבר. לפיכך הצטרף לסיירת "גולני", השתלם בקורס מ"כים ובקורס חובשים קרביים. "מאז שהלך לצבא, ספרנו בקפידה את הימים מחופשה לחופשה", סיפרה אמו. "כשבא הביתה, הייתה נהרה שורה בכל. איתן שאל על חיי הקיבוץ, דאג לנאוה ולמירה, ביקש לדעת מה התרחש במוסד "שומריה", ורק על עצמו לא הרבה לספר". איתן היה חייל מסור ולימים שימש כמדריך בקורס סיירים ובקורס מ"כים. "כל מה שנטל על עצמו איתן, עשה בלא דופי, בשלמות", סיפרו חבריו ליחידה בהערכה ובאהבה. יום לפני שפרצו הקרבות נקרא איתן בדחיפות לאחד מבסיסי ההדרכה ולמחרת נשלח לחזית הצפון. הוא שירת כחובש קרבי וטיפל בפצועי הקרבות במסירות שאין דומה לה. ביום כ"ו בחשרי תשל"ד (22.10.1973) נפגע בעת ניסיון לחלץ פצועים, בקרב השני על מוצב החרמון. כשהעניק רב-אלוף מרדכי גור ציון לשבח לאיתן ז"ל, תואר בו מעשה גבורתו כדלהלן: "מששמע איתן שהמ"פ והקשר פצועים, רץ קדימה לטפל בהם, על אף האש החזקה שנתכה על המקום. אחד הלוחמים ניסה לעצור בעדו, בנימוק שאין לו כל סיכוי להגיע למקום בגלל אש האויב, אולם סמ"ר איתן-צבי פלונסקי ז"ל השיב, כי זוהי חובתו לטפל בפצועים, והמשיך לנוע לעברם; כשהתקרב אליהם נפגע בראשו מכדור ונהרג. במעשה זה גילה סמ"ר איתן-צבי פלונסקי ז"ל אומץ לב, דבקות במשימה ואחוות-לוחמים". הוא הובא למנוחת-עולמים בבית-העלמין במגידו. השאיר אחריו הורים ושתי אחיות. לאחר נופלו הועלה לדרגת סמל-ראשון. בני משפחת פלונסקי, ידידים ורעים במשק מגידו הוציאו לאור חוברת, ובה דברים על דמותו ועל דרכו היחידאית של איתן ז"ל, וגם מכתבים ושירים מפרי עטו.

הנוף האנושי של החטיבה

הנוף האנושי של חטיבת גולני במלחמת העצמאות היה מגוון ורב-פנים. הוא מאפיין את "דור תש"ח" בארץ-ישראל של אותם הימים. מייסדי החטיבה, ראשוני לוחמיה ומפקדיה, היו אנשי ההתיישבות, עובדי-אדמה מן המושבה, המושב והקיבוץ של מרחבי הגליל והעמקים, ובתוכם שומרי מסורת לא מעטים. אליהם נוספו במרוצת חודשי לחימה ארוכים בני עיר רבים ואף עולים-חדשים אנשי גח"ל ומח"ל. ראוי לציין, כי בימי תש"ח היו בחטיבת גולני בחורות רבות, אשר שירתו בכל היחידות בתפקידים שונים, ורבות מהן פעלו כקשריות או חובשות קרביות. כבר במלחמת העצמאות היתה חטיבת גולני כור היתוך לילידי הארץ ולבני העליות השונות. בסיכום המבוא שכתב נחום גולן לספר "אילן ושלח" נאמר: "...צמחנו בנוף הגלילי ובמישורי העמקים, ובמרחבי הנגב הרחבנו אופקים – התבגרנו. ההתיישבות בעמקים ובגליל היא שנתנה לחטיבה את צביונה וחותמה המיוחד, וממנה ספגה את ערכיה, כי על כן היתה החטיבה כפרית ונאמנה לערכים שינקה בגושי התיישבות אלו. ציינו אותה תכונותיו של עובד-האדמה ויושב-הכפר: עקשנות, צמודות למשימה, שורשיות ושקט..."

באימון ובשגרה

ארוכה, עקובה מדם וקשה, היא "דרך הקיבות של החטיבה"; עשרות אתרי קרב, מאות פעולות ומבצעים ואלף ומאה חללים: הם עדות נאמנה ומכאיבה למורשת הקרב, להיסטוריה הצבאית, לפעילות המבצעית... ויחד עם זאת, רבים וטובים מבין רבבות יוצאי החטיבה, הזוכרים בנוסטלגיה ובאהבה את תקופת שרותם הסדיר, כלוחמים ומפקדים, לא התנסו בקרב, לא ידעו מלחמה! כל תקופת שרותם היתה ב"אימון ובשיגרה". לאלו שבסבב שנתי קבוע היו "עולים לקו" "יורדים לאימון", יוצאים ל"רגילה" ל"נופש" ול"תעסוקה"; לאלו שלא נטלו חלק בקרב, וגם לא עברו את הגבול באיזון חדירה או פשיטה, לא פגעו באויב, וגם לא חילצו חבר פצוע תחת אש, וגם לא קיבלו צל"ש וכל שרותם הצבאי היה מבט"ש לבט"ש, לכל אלו, הפרק הזה מוקדש...

רק תשאל, ותראה איך הם זוכרים, ואין זה משנה אם שרתו בחטיבה בשנות החמישים או בשנות השמונים; בימי תש"ח, "קדש", ששת הימים או יום הכיפורים; במלחמת ההתשה ובמרדפים, במבצע ליטאני או של"ג במלחמת לבנון או ב"שטחים"; אם תשאל ותבקש הם יספרו בהתלהבות ובשמץ געגועים על אותם הימים; על סיור-בוקר, וה"סיור האלים", על התצפית והמארב, על נווטי-הלילה ושגרת המוצב... ויעלו על נס את החברות והאחוה, ותחושת ההשתייכות והגאווה, בפלוגה, בגדוד, ובחטיבה!

הם זוכרים היטב, כל דורות הלוחמים, את המ"פ המ"מ הסמל והרס"ר, את "המאהל" והשמירות, ההמתנה וה"שמועות", את הכוונות ואת ה"הקפצות" את המסדרים וה"יציאות"... כולם לקחו עמם עם כל הזכרונות את ה"קיטבק" הפק"ל והתד"ל, שקשינה מדים ודרגות, אפוד-מגן, ששיבש, קסדה ואין-ספור חוויות... על כן ראוי לספר על אותם אלפי לוחמים, שלא חסכו זיעה וכל מאמץ, וחזרו רטובים, מריצת-לילה, ממסע ממטוח, מעשרות אימונים; אימון "יבש" ו"רטוב", אימון-הפרט, ואימון החטיבה; אימונים בהגנה, בהתקפה, בהבקעה ובכל צורות הלחימה; ביעד-מבוצר, בשטח בנוי, במדבר ובהר... אימון בנגב, בגליל או ברמה, אימון בשת"פ עם שריון, תותחנים או עם הנדסה... מעבר שדות-מוקשים ולחימה בתעלות, לחימה בצוות-קטן, בחוליה ועם כל הפלוגה... עם חגור-קל, מימיה ורימונים, או עם חגור מלא, "חגור פילים", וקפל"ד. עם שכפ"ץ ו"פאוצים" ומחסניות מלאות "נותבים"... עם נשק אישי; "עוזי", "סטן" "צ'כי", "אפ"אן" ו"גליל", עם מגל"ד, ומק"כ, "בזוקה" ומא"ג, עם מרגמה... ועם כל שאר אמצעי-הלחימה... כי להיות ב"גולני" פרושו להתאמן עם כל הנשמה, ולשאת בגאווה את ה"כומתה החומה"...

להיות ב"גולני" פרושו להיות נהג או טבח או פקידה, בסירת ב"עורב" בפלוגת-הקשר, פלוגת ההנדסה, או ב"מפקדה"; להיות ב"גולני" פרושו להיות חובש, אפסנאי, ש.ג. או קשר, להפעיל אמל"ח מתוחכם ולעשות "עבודות רס"ר"... להיות בגולני פרושו לרוץ כמו מטורף, עם חגור-מלא וכובע פלדה, ב"יום ספורט", או במסע, ל"הכרת החגור" ו/או ל"קבלת הכומתה"... להיות בגולני פרושו גם לעמוד דום "כמו חיל", כמו קצין כמו לוחם בכל המסדרים, ב"מסדר בוקר" וב"מסדר השכמה", במסדר-המפקד, ובמסדר יציאה; טקס ההשבעה, וטקס קבלת הכומתה, טקס סיום קורס מכי"ם או קצינים, ומסדר-סיום של תקופת האימונים, וטקס זכרון שנתי לכל החללים... להיות ב"גולני" זו אכן חוויה, חוויה אמיתית של "אימון ושיגרה"...

חטיבת גולני ערב מלחמת יום הכיפורים (אוקטובר 1973)

בחודשי החורף ובהודשי הקיץ של שנת 1973 המשיכו חיילי חטיבת גולני בשגרת אימונים ובפעילות מבצעית. באפריל 1973 קיבל המודיעין הישראלי התרעות רבות על היערכות הצבא המצרי למלחמה, שנועדה לפרוץ באמצע מאי 1973. גם הפעם העריכו ראש אמ"ן ועוזריו כי ה"סבירות למלחמה נמוכה". לעומתם העריך ראש המוסד, כי קיים חשש סביר למלחמה. שר הבטחון והרמטכ"ל לא קיבלו את הערכת אמ"ן, והורו להתכונן למלחמה במסגרת "כוננות כחול-לבן". חיילי המערך הסדיר של צה"ל ובכללם לוחמי גולני נכנסו לכוננות והחלו בפעולות שונות לחיזוק כושר הלחימה וההגנה. בחודש אוגוסט 1973 בוטלה "כוננות כחול-לבן", הוחלט לקצר את משך השירות בצה"ל ובוצעו חילופים במטכ"ל ובפיקוד הבכיר. חטיבת גולני החלה בהכנות נמרצות לקראת כנס גדול בפארק הירקון בת"א, בו אמורים היו להשתתף כל יוצאי חטיבת גולני ב-25 שנות קיומה (1948-1973) כחטיבה סדירה ולוחמת. הכנס נקבע לחול המועד סוכות תשל"ד (10.10.73), והסמח"ט סא"ל רובקה אליעז ניצח בחודשים אוגוסט-ספטמבר 1973 על ההכנות לכנס.

שלב הבלימה בגיזרה הצפונית (6-7 באוקטובר 1973)

אלוף פיקוד הצפון, יצחק חופי, העריך, כי ה"מאמץ העיקרי" הסורי יהיה בגיזרת פתחת קונייטרה, ועל-כן השאיר את חטיבה 7 עם 105 טנקים מדגם צנטוריון כעתודה פיקודית בשלושה ריכוזים גדודיים סביב נפח. בגיזרה הצפונית, עליה הגנו לוחמי גדוד "גדעון", היו אפוא 137 טנקים (105 של חטיבה 7 ו-32 מחטיבת "ברק"), ואילו בגיזרה הדרומית, עליה הגנו לוחמי גדוד הנח"ל המוצנח, היה גדוד טנקים מעורב, מפלוגות הטנקים של "סער" ו"סופה" של חטיבת "ברק", ולו 40 טנקים בלבד.

ההתקפה הסורית במלחמת יום הכיפורים החלה בסמוך לשעה 14.00 בהפגזה ארטילרית כבדה על כל המוצבים ובתקיפת מטוסים על מפקדות עורפיות ומחנות עורפיים. לאחר ריכוך אווירי וארטילרי ותחת חיפוי ארטילרי צמוד נעו צוותי הקרב של דיביזיות החי"ר לעבר תעלת הנ"ט החפורה לאורך ה"קו הסגול" במטרה לכבוש את קו המוצבים ולהגיע בתוך שעות ספורות לכביש האורך מסעדה-קונייטרה-רפיד. בגיזרה הצפונית נכשלו הסורים במשימתם. כוחותיהם חדרו אמנם מצפון לחרמונית ולבוקעתא, אך הם לא הצליחו לבסס מאחו כלשהו. הישגם היחיד עם פתיחת המלחמה היה כיבוש מוצב החרמון הישראלי.

קבוצת פקודות לפני הקרב

נפילת מוצב החרמון (שבת, 6 באוקטובר 1973)

מוצב כתף החרמון היה הגדול במוצבי צה"ל בחזית הצפון. בגלל חשיבותו האסטרטגית, גובהו ומיקומו היו בו מתקני התרעה, תצפית ובקרה מתוחכמים של חילות המודיעין, האוויר והקשר. הוא נבנה בשלושה מפלסים, הראשון שבהם תת־קרקעי, ועליהם שכבת־פיצוץ (שכפ"ץ) בנויה מרשתות ברזל ממולאות אבנים (גביונים).

ביום הכיפורים תשל"ד, 6 באוקטובר 1973, היו במוצב 60 חיילים. 14 מהם לוחמים, מפקד המוצב ו־13 חיילים מגדוד "גדעון" של חטיבת גולני, ו־46 חיילים מחילות הקשר, האוויר והמודיעין. 6 מהם היו בתצפיות מחוץ למוצב.

לוחמי מוצב החרמון הישראלי היו הראשונים, אשר שילמו את מחיר ההפתעה האסטרטגית והטקטית של מלחמת יום הכיפורים. לאחר הפגזה כבדה נחתו בסמוך למוצב בארבעה מסוקים שתי פלוגות חיילי קומנדו סורים, שחסמו באש חזקה את כל דרכי הגישה אל המוצב, בשעה ששתי פלוגות נוספות של צנחנים וחי"ר תקפו רגלית מכיוון מוצבי החרמון הסוריים. כבר בשלב הלחימה הראשון בשעה 15.40 חדרו הסורים לתוך המוצב.

בתוך דקות ספורות לאחר חדירת הסורים לתוך המוצב, התפצלו והתפזרו החיילים הישראלים במקומות שונים במוצב הענק וניסו להגן על עצמם בתוך המנהרות, המעברים והפתחים. למעשה התפצלו 54 החיילים, שהיו בתוך המוצב, לשתי קבוצות גדולות: הכוח, שהיה עם המפקד, מנה 17 איש. בכוח השני היו 27 חיילים. 10 חיילים נוספים מצאו מחבוא ומסתור בחוליות, בזוגות וכבודדים במקומות שונים במוצב.

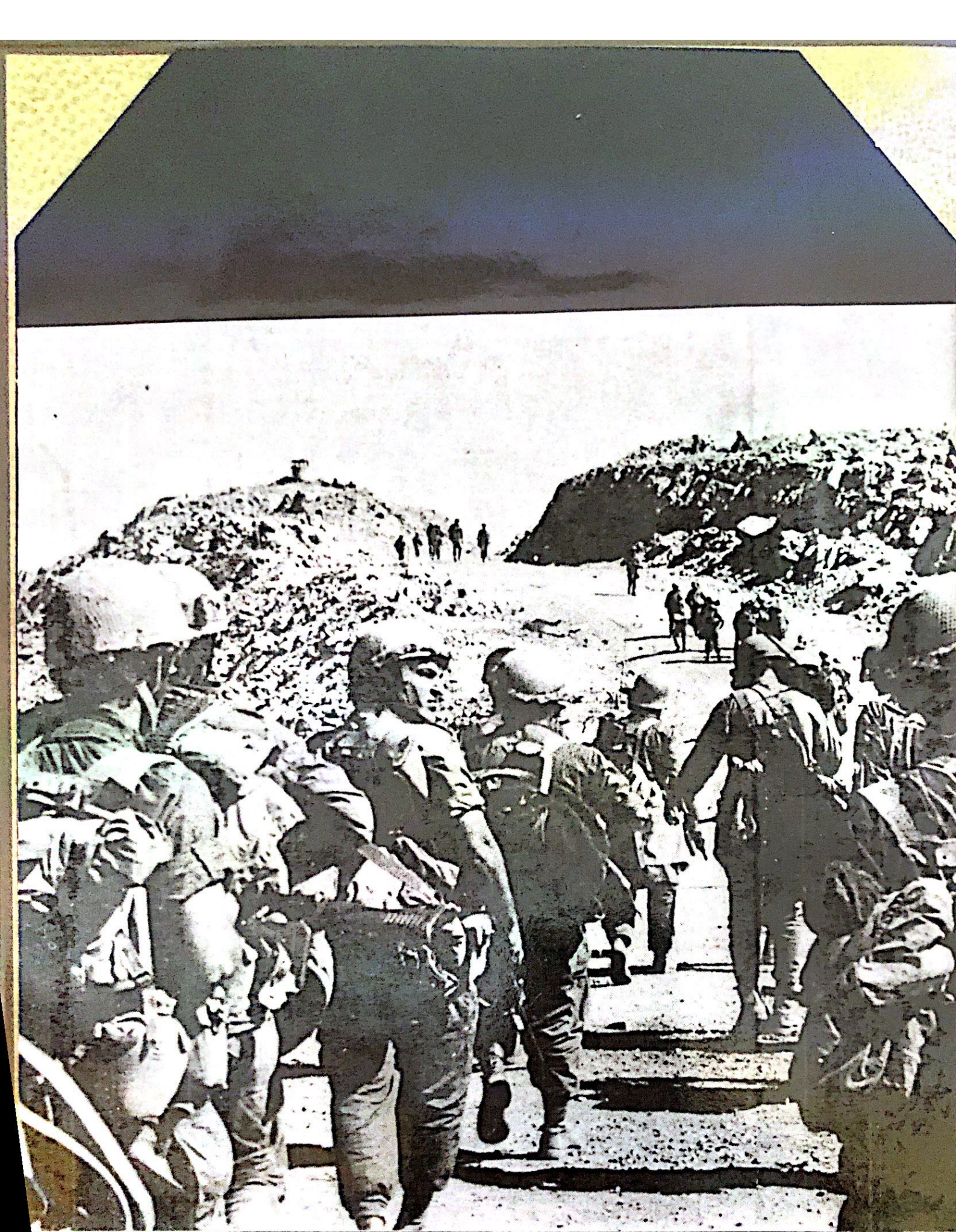
כבר בשעות אחר־צ, בשבת ה־6 באוקטובר 1973, ניסו לוחמי גולני, שיצאו ב־3 נגמ"שים ממוצב הר דב, לסייע לנצורים במוצב החרמון, אלא שכוח החילוץ עלה על מארב סורי, נפגע ונסוג. נסיון נוסף, שני, לחבור עם המוצב בוצע בליל 6-7 באוקטובר על־ידי שתי פלוגות מחטיבת גולני רכובות על זחל"מים. הכוח הגיע לנווה־אטי"ב ונערך להמשך הפעולה. אלא שפעולת־החילוץ בוטלה על־ידי אלוף פיקוד הצפון בהעדר מידע מודיעיני עדכני על מצב חיילי מוצב החרמון ועל היקף הכוחות הסוריים שמסביבו. בינתיים תגברו הסורים את כוחם בגזרת החרמון במאות צנחנים וחיילי חי"ר, שנערכו במקומות החולשים על דרכי הגישה בין הסלעים.

חיילים סורים כיתרו לחלוטין את מוצב החרמון, והתבצרו בעמדות מאולתרות הפזורות בכל העמדות ונקודות־המפתח החשובות בגזרת החרמון: "גבעה 17", "גבעה 16", "רכבל עליון", "המצוק", "עיקול הטנק", "גבעה 24", "רכבל תחתון" ו"גבעה 10" (החולשת על מגדל־שמש).

הכוח שהיה עם מפקד המוצב, 17 חיילים אשר חלקם שייך ללוחמי גדוד "גדעון", הצליח לחמוק בלילה (ליל 6-7 באוקטובר) מן המוצב, אך סמוך ל"רכבל עליון", כמאה מטרים מן המוצב, עלה ונתקל במארב סורי. חמישה מאנשיו נהרגו, שניים נשבו, אך עשרה אחרים ניתקו מגע, נסוגו, ניווטו כל אותו לילה, והצליחו לבסוף להגיע בשלום לקווי צה"ל.

הכוח השני, שכלל כאמור 27 חיילים, ניסה פעמיים להגיח ממחבואו, אך בכל פעם התגלה וספג אבידות. ארבעה מאנשיו נהרגו, והשאר נכנעו. שאר החיילים, שנותרו במוצב במקומות שונים ומוסתרים, הסגירו את עצמם בלית־ברירה ונפלו בשבי, בימים שלאחר־מכן. סך־הכל נהרגו 13 חיילים. 31 נפלו בשבי. בבוקר ה־8 באוקטובר ניתן אישור לתקוף את מוצב החרמון לאחר שהיו ידיעות, כי יש בו עדיין חיילים נצורים.

מבצע "קינח" – כיבוש מוצבי החרמון (21-22 באוקטובר 1973)

למרות כשלון ההתקפה ב־8 באוקטובר 1973 היה ברור למטכ"ל, לחפ"ק פיקוד צפון, למח"ט גולני, ללוחמיה ולמפקדיה, כי יש לעשות נסיון נוסף לכבוש שטח חיוני זה, שערכו הצבאי-אסטרטגי היה רב ביותר. לא בכדי כינו לוחמי חטיבת גולני את המוצב הישראלי הגדול בכתף החרמון "העיניים של המדינה". היו במוצב החרמון, הגדול והחשוב במוצבי צה"ל בחזית הצפון, מתקני התרעה, מתקני תצפית ומתקני בקרה משוכללים ביותר של חילות האוויר, הקשר והמודיעין. הפעולה לשחרור מוצב החרמון נדחתה מספר פעמים, עד שניתן היה לרכז כוחות מתאימים וסיוע אווירי וארטילרי. בימים 19 ו־20 באוקטובר 1973 היה חשש, כי לא יהיה אפשר לבצע את הפעולה בתוך שתי יממות כמתוכנן בשל מזג האוויר הגרוע. השמועות על הפסקת האש הכללית העומדת בפתח והדיעות כאילו 40 מאנשי המוצב עדיין נצורים בקומה התחתונה וממשיכים בלחימה, הביאו את שר הבטחון משה דיין לכלל החלטה להורות למטכ"ל לבצע את הפעולה בליל ה־21-22 באוקטובר 1973. בלילה שלפני הפעולה (ליל ה־20.10.73) כבר התמקמה תצפית מיחידת סיור נבחרת, ב"מצפה שלגים", והושלם תכנון המבצע והתיאום עם חיל-האוויר.

מבצע "קינח" תוכנן כמבצע דרטיבתי מתואם להתקפת-לילה, שיבוצע על-ידי חטיבת גולני וחטיבת הצנחנים (בפיקוד אל"מ חיים נאדל) בסיוע מאסיבי של חיל-האוויר ובסיוע ארטילרי צמוד. ראשונה הופעלה כבר בשעות אחה"צ (21.10.73) חטיבת הצנחנים, שהונחתה במבצע מוסק במספר סבבים של מסוקים במרום החרמון בעורף הסורים, והחלה בכיבוש הרכס מצפון לדרום. סה"כ הונחתו כ־600 צנחנים (תחילה הגדוד של סא"ל חזי שלח ואח"כ הגדוד של סא"ל אלישע לשם), שכבשו במשך הלילה את כל יעדיהם מול התנגדות קלה יחסית והשלימו את ההשתלטות המלאה על "מוצב הפיתולים", "מוצב המצוק" ו"מוצב החרמון" הסורי. בפעולה נהרגו שני צנחנים. בערב ה־21 באוקטובר 1973 הופעלה חטיבת גולני שוב בהתקפה ישירה בשני צירים, כוח רגלי וכוח ממונע, מאזור הכפר הדרוזי מג'ד-שמש אל עבר מוצב כתף החרמון. הקרב היה ארוך ועקוב מדם, וממשך בהפוגות קצרות כל אותו לילה. החיילים הסורים, שהיו מאומנים ומצוידים היטב, נערכו בעמדות שולטות, רובן ככולן מחוץ למוצב. חיילי גולני נלחמו הפעם בקרב על "העיניים של המדינה" בעקשנות מיוחדת במינה.

כיבוש מוצב החרמון (בוקר 22 באוקטובר 1973)

ואז, לקראת שחר ה-22 באוקטובר 1973, גילו כנראה לוחמי חטיבת גולני, נושאי תג העץ, מידה נוספת של כוח סבל, עקשנות ועיקשות, התמדה ודבקות במטרה, ומתוך הכרת חשיבות המשימה ורצון אדיר המונע על-ידי גאוות-יחידה מיוחדת במינה הצליחו לשבור לבסוף את ההתנגדות הסורית ב"דרך אל היעד". פלוגת תגבורת מכוח החסימה, מגדוד "אריות הגולף" שנשלחה לסייע בפיוני הפצועים וההרוגים של גדוד "הבוקעים הראשון", בסיוע הפגזה ארטילרית צמודה וכבדה – הצליחה יחד עם לוחמי פלוגה א' של הגדוד להשתלט על אזור "גבעה 17" במרחק של 600 מ' מן המוצב עצמו.

בשעה 6.00 החלו חיילים וקצינים סורים לנטוש את עמדותיהם ולנוס צפונה (חלקם נהרגו וחלקם נשבו אח"כ ע"י כוח דר-פלוגתי של הצנחנים, שהתקדמו מכיוון צפון אל עבר מוצב החרמון).

בשעה 9.00 כותר מוצב החרמון ע"י חיילי גולני. חבלני פלוגת ההנדסה בדקו היטב את כל הכניסות מחשד למיקוש, וב-10.30 טוהר המוצב סופית. בשעה 11.00 הונפו סוף סוף דגל החטיבה ודגל המדינה במרומי המוצב הישראלי, ומפקד הכוח דוד כץ (כצ'לה) דיווח מבלי להקפיד על כללי הדיבור בקשר: "תחנות כל העולם הקשיבו, החרמון בידיונו!".

הנני לציון לשבח את: —

2147117 סמל-ראשון פלונסקי איתן צבי ז"ל

על גילוי אומץ-לב, דבקות במשימה ואחות לוחמים.

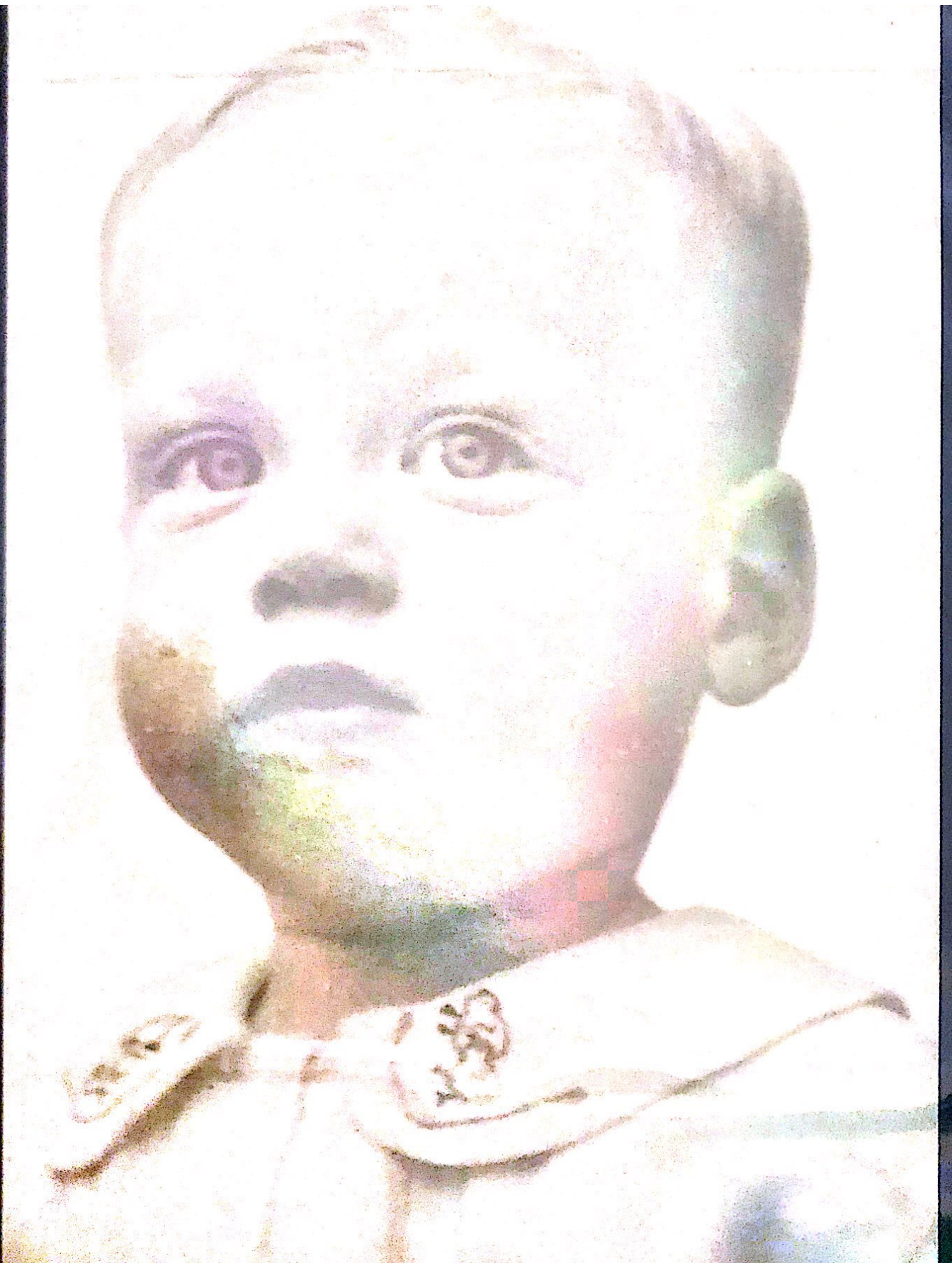
לחלן תיאור המעשה:

ביום 22 באוקטובר 1973 שימש סמ"ר איתן-צבי פלונסקי ז"ל כחובש בקרב השני-על-החרמון. משמע שח"מ"פ וחקשר מצועים רצו קדימה-לספל-בהם-על-אף האש החזקה שניתכה על המקום. אחד הלוחמים ניסה לעצור בעדו, בנימוק- שאין לו סיכוי להגיע למקום בגלל אש-האויב — אולם סמ"ר איתן-צבי פלונסקי ז"ל השיב, כי זוהי חובתו לספל-במצועים, וחמשיך לנוע לעברם, כשהתקרב אליהם, נפגע בראשו מכדור ונחרג. במעשה זה גילה סמ"ר איתן צבי פלונסקי ז"ל אומץ-לב, דבקות במשימה ואחות לוחמים.

מרדכי איתן, נציג
ראש המטה הכללי

תשרי תשל"ו
ספטמבר 1975

איתן, הבהור היסודי, שמוכן היה להשקיע את ככרכו למען אחרים, הגיע למיצוי וטכונותיו בזמן היותו בהדרכה. כמפקד לא ישר שכו, נזדמן לי לראות ולהכיר הרבה מתכונותיו בתקופה שבה הדריך חיילים צעירים.

איתן לא עשה חשבון של המאמץ הנדרש ממנו. כאשר היה מלמד חוליה פרק בהלכות הניווט, לא הסתפק בלימוד בלבד אלא עקב אחריהם, הלך איתם, כל זאת כדי שיוכל לראות כיצד למדו וניצד אפשר לעזור להם יותר.

איתן עמד על דעותיו חזק מאד, דבר ששינה כו את הדימוי של הדמויות העיקשת. לעתים כשדעותיו התנגשו עם אחרים, לא ויתר ועשה הכול על מנת לשכנע בצדקתו.

למרות שהיה מ"כ וכא קצין, גיבש לעצמו דרך-עבודה, ככלים ברורים וגישה ברורה. ידע מה הוא רוצה, מה הוא דורש מהחייילים ובדרך-כלל הדרישות שלו היו גבוהות מאד. כל קצין יכול לשאוף למ"כ בדמותו של איתן, זה שאינו מסרב לכצע שום תפקיד, זה שיודע לעבוד באופן עצמאי, מקדיש הרבה זמן ומרץ לחיילים. זה שמען הצלת חבריו לא היסס לסכן את עצמו ואף לתת את נפשו.

(שאולט)

מלחמה של אבסורד, של משהו בלתי-נתפס,
של כאב.
מלחמה, שאף פעם לא די לה... מלחמה של
כנושם בין מכתב למכתב.
מלחמה שהיתה.
ומשהו עלינו, משפחה בקיבוץ, מול בן, מול
אחד, מול עולם, מול הכול.
— ימים של חוסר-הבנה, התרגשות, צפיה.
— ימים של דאגה, של פחד נורא.
— ימים של המון לחכות לסימן אור ירוק.
— ימים של נורא, של אין, של כאב.
— ימים של שימחה רגעית, של סימן-חיים.
— ימים של היה...

ועוד: כשאיתן רק הלך לצבא, כבר אז
חיכינו לכל מכתב שלו. חיכינו נורא. זה
משהו שאינו ניתן לתאור. הרגשנו לרגע שהוא
איתנו — כמו שמענו אותו.
אני זוכרת שההורים כל הזמן דאגו, בעיקר
אבא. הוא היה כל כך רגיש לכל הקשור
באיתן — ממש בצורה מוגזמת. אך כשאיתן
היה בא הביתה, הכול היה אחרת. יכולת
לראות זאת בעיניים של אבא, בחוק של
אמא. מין פורקן של מתח, מין שימחת
חיים, שימחת משפחה, שימחה של להיות
כולנו יחד.

כשהיה מגיע ביום שישי — תחילה לעתים
רחוקות בלבד — מיד נכנס לצריף ופשט
את המדים. אף פעם לא ראו אותו מסתובב
במדים: הוא היה הולך לישון לכמה שעות
טובות, ובשבילנו היה זה קודש: אף אחד
לא העיר אותו. כשסוף-סוף הגיע הביתה,
החל אבא מיד לבדוק אותו — אם הוא
שלם. לפעמים הרגליים שלו נראו איוס.
פצעים ושלפוחיות. אמא ואבא טיפלו בו
כמו בתינוק. אבא הסביר לו כל הזמן שהוא
מוכרח לשמור על עצמו, ולא למהר, ובכלל...
איתן היה מוחייך, ותמיד היה נדמה לי
שבעיניו אין לזה כל חשיבות. ואכן, דברים
הנראים עכשיו כל כך קטנים, כל כך לא-
ממשיים — כמו פצע ברגל, כמו מכה ביד,
נראו לנו אז כלי-כך אחרת, בפרספקטיבה כל-
כך שונה. נראה לי, שרק איתן הבין וחי
פרספקטיבה זו — וידע להתייחס לכל
הטיפולים והעצות בהבנה רבה.

איתן היה מתיישב לשולחן וההורים הת-
חילו לפטם אותו. מה לא ביטלה אמא בש-
בילו, מה לא הביא אבא הביתה... הם
נהנו לראות אותו אוכל, את התמונה הזאת
כל כך אהבתי — לכל המשפחה היה אז
כלי-כך טוב.

גם כשהיה בא הביתה, רק לשישי-שבת,
היה נוסע תמיד לאמון כדורעף. ההורים

אמנם רצו שישחק, אבל כשהגיע הרגע לנ-
סוע, היו לאבא תמיד תירוצים: „אולי
כדאי שתנוח...“ רק הגעתי... תחזור — וישר
תצטרך לנסוע — לצבא... לא ראינו אותך
בכלל... וכל פעם מחדש אותה הצגה.

ואחרי-כך, כשהיה כבר צריך לנסוע ממש
לצבא, בדרך כלל בשבת בערב, או ביום
ראשון — היתה כל המשפחה יורדת אתו
לכביש. אבא היה נעמד אתו, לתפוס טרמפ,
אמרנו לו: „אולי תזוז משם, אף אחד לא
יעצור כשאיתה עומד שם, איתן כבר יסתדר
לבדו...“ אך אבא בכלל לא הקשיב.

מזל, שלאיתן היתה סבלנות-ברזל, הוא היה
תמיד שקט ורגוע ואפילו לא אמר לאבא
שיזוז ולא הסביר וביקש פשוט — עלה על
האוטו הראשון שעצר, ונסע.

ושוב צפינו לשבת הבאה. ידענו להעריך את
השקט בגבולות ושמחנו והזכרנו לאי-אחת:
כמה טוב שאיתן בצבא דווקא עכשיו, כש-
הכול רגוע ואין מקום לדאגה...

כא כן איתן. היתה לו ביקורת. הוא טען
שאין דורשים די בצבא, שלא מתאמנים
ברצינות, שזאת צופיות... ייתכן שבגלל זה
מספרים החניכים שכו, שהיה קשה לעבוד
אתו, שהוא דרש המון ולא ויתר.

בתקופה שלפני המלחמה היה איתן בא
הביתה כמעט כל שבוע. ההורים קצת נרגעו.
כולנו חכינו שיחזור סוף-סוף הביתה, לקי-
בוץ.

דיברנו הרבה על לימודים, על עבודה, על
החיים, על קיבוץ. איתן הקדיש מחשבה
לעתיד, לקידום הקיבוץ, לשינוי. כולנו חכינו
לסוף השירות, ספרנו ממש את הימים...
ואז התהפך הגלגל.

היתה זו בשבילנו מכה נוראה, ואבא היה
שוב שרוי במתח נורא. ואמא כלי-כך דאגה.
בתחילת המלחמה לא ידענו היכן נמצא
איתן. שאלנו כל מי שרק ניתן. אמא בכתה
כשקיבלנו את המכתב הראשון. היינו חוזי
רים וקוראים את השורות המעטות. המכ-
תבים היו אופטימיים מאוד, עד שאפשר היה
לחשוב שאיתן נמצא בנופש. האמת היא
שהמכתבים היו מרגיעים, הם לא שיקפו
את המציאות הנוראה שאיתן חי איתה.

שלחנו המון חבילות. ניסינו להכניס בממ-
תקים האלה את כל האהבה — ובלבד
שיגיעו אליו וישמחו אותו ולו לרגע קט.
כתבנו הרבה מכתבים, ואמא שלחה לבנים
וגרביים והמון תחנונים: שישמור על עצמו!
ונאווה בקשה שיחזור במהרה — ומה מכל
אלה יצא? תחנוניה של אם, בקשה של
ילדה, מי שומע באש וזרעש פצצות, למי
פנאי להקשיב לכל אלה...

מירה אחותו

איתן כילד

לא הכרתיו בהיותו נער. פגשתי אותו בבוקר הראשון כשהגענו לשער ה"סיירת". הוא הגיע עם הקיטבג על הגב. שבלוריתו על עיניו. כשנזדמן לנו לשוחח בפעם הראשונה, סיפר לי בכמה מלים על עצמו. כבר אז, בלי לדעת הרבה על אודותיו. נראה לי הבחור בעל מרץ בלתי־רגיל. רחבי־כתיפיים, תמיר, בחור שמוכן הרבה להקריב.

בתחילת מסלולנו ביחידה לא היינו בצוות אחד. כמעט שלא עבדנו במקביל. בסוף ה"מסלול", לאור קורט הומכ"ים, קיבלנו צוות להדריך. מאותו יום התחלנו לעבוד יחד. איתן גילה כושר עבודה ואירגון בלתי־רגיל. עיקר העבודה שלנו יחד היה בתקופת ה"נווטים" של הצעירים. קשה לתאר כמה השקיע איתן בעבודה. היינו הולכים שנינו בלילות, במכנסיים ארוכים וחולצות קצרות, עם מכשיר־קשר על הגב, מסתכלים סביב, בירח בכוכבים, בתן שחצה את הדרך, מקישיבים לציוץ ציפורים. "עמי, מה יפה ללכת בלילות כאלה. מה אתה אומר על זה?" — היה מעיר איתן — קשה יהיה לנו לשכוח את התקופה הזאת!"

שבוע־שבוע היינו מבלים יחד את התקופה ההיא. אם ברגל ואם בגיף. קשה היה לי איתן. להבין שהחברה שם הולכים, ואנחנו פה יושבים במשאית על ספלי־קפה. קשה היה לו להחמיץ לילה של הליכה. שעל־כן לא היו לו הרבה בעיות. מכשיר־קשר על הגב — ולדרך!

כך עברה אותה תקופה עלי ועל איתן. מסיום ההדרכה ועד המלחמה עבדנו בנפרד. לא נזדמן לנו להתראות הרבה. יום המלחמה בא במפתיע. במלחמה קשה היה להעלות חוויות. ביום המלחמה האחרון עלינו יחד לחרמון. הגענו לרכבל העל־יון. השעה — שעה של בוקר מר שלפני זריחה — נפתחה האש. אני זוכר שמישהו זעק: "חובש, קדימה, מהר!" הוא רץ, ונפגע ופתיל חייו קופד. ואני רואה אותו בעיני רוחי, כיצד נפגשנו לראשונה בשער היחידה. יהי זכרו ברוך.

(עמי)

למשפחת פלוטסקי שלום רב! במשך הזמן הקצר שהכרתי את איתן (כי חודשיים) וליתי בו אדם ישר, נחבא אל הכלים, מנושמע ואמין בכל הקשור לתפקידו כמפקד.

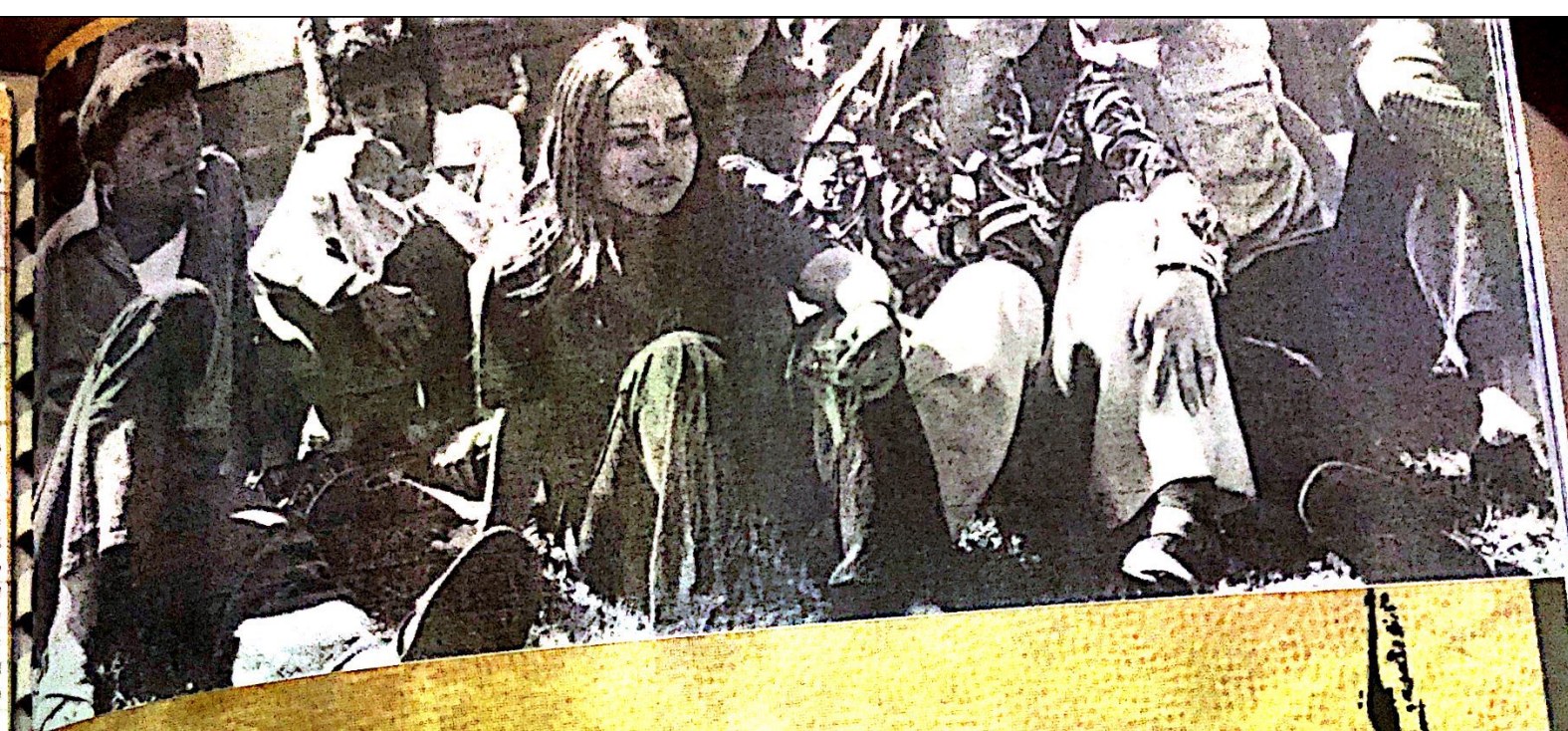
היו לי וויכוחים רבים עמו על רקע פוליטי. הייתי רחוק מאד ממנו בדעותי, אולם נור כחתי לדעת שעם כל יחסו השלילי לצבא ולמיליטריזם, עשה את העבודה בצורה היעילה ביותר והשקיע בכך את כל מרצו. לפני המלחמה, ביום שישי, החלטתי להזעיק את המפקדים בפלוגה מחופשתם, לשם בירור. איתן חזר ראשון ודרש מיד הסברה קיימתי אתו ויכוח נוקב בנושא משמעותי. לבסוף, על אף העובדה שלא היה אשם באופן ישיר, לקח על עצמו את האחריות, אך טען שהאחריות נופלת על כולם כאחד. במעשהו זה הוכיח יושר, בנרות ואחריות, כיאה למפקדים מעולים בצה"ל.

בקרב, בו נפל, לא השתתפתי, כיוון שנפצתי קודם־לכן ואושפזתי בבית־חולים. אני מ"שוכנע, כי גם בקרב, בו נפל, הוכיח אומץ ודבקות במשימה. יהי זכרו ברוך.

(יעקב סלע)

אתה יודע, כל-כך יקשה לכתוב עליך!
אם מכירים אדם חצי שנה, יותר קל לכתוב
עליו מאשר על אדם שמכירים עשרים שנה.
תמיד זה ייראה דל מדי, מעט מדי, חסר
משהו.

ואתה כל כך חסר!
השארית מאחוריך פירצה ענקית שלשווא
אנחנו מנסים לסתום אותה. הרי זה בלתי-
אפשרי!

הינה, שלשום נשרף הצריף שלך, אתה יודע?
זה שניר ואתה גרתם בו. אני זוכרת שלקחת
מאבא שלך תריסים, כדי לסדר בחוץ מר-
פסת, ויצקת מישטח מבטון. אגב, זה הדבר
היחיד שנותר מהצריף הזה...

אני זוכרת שהיינו יושבים שם תמיד, בערבי
הקיץ, ליד השולחן שאתה עשית. ישבנו
ואכלנו אבטיח ושתינו. את הקפה שתמיד
אתה היית מכין, ואף אחד אחר לא.
עכשיו לא נשארת אתה, וגם הצריף שלך,
זה שממנו יצאת ולא חזרת, גם הוא נשרף
ואיננו. פתאום נשאר שם ריק, חלל! תוך
דקות, כבר לא היה זכר לצריף.

ואתה —

יצאת ביום שישי לפני המלחמה, ומאז
אנחנו בלעדיך. עברו כבר שמונה חודשים
וקשה להאמין. אתה יודע, בעצם אני עוד
לא בטוחה שאתה באמת אינך! לפעמים
אני חושבת שיום אחד תחזור אלינו. זה יכול
להיות נפלא! אולם, לדאבוני-לבי אני יודעת
שאין אלה אלא מישאלות-לב. וחבל!
כשאנחנו מדברים בינינו, על הקבוצה, תמיד,
מבלי-משים מוזכר גם השם שלך: „איפה
ניר ואיתן ו?"; „איתן וניר באו היום ו?";
לפעמים אני רוצה לשאול את ההורים שלך
ביום שישי; „איתן כבר הגיע ו?";

המון דברים השתנו פה. לפעמים אני חושבת,
שאילו היית כאן, הדברים היו נראים לגמרי
אחרת. הכול: בחיץ, בקיבוץ, ברפת, בכול.
בעצם היה די קשה להסתדר אתך. היית
כל-כך עקשן, ידעת בדיוק לאן אתה חותר,
ונדמה לי שהרבה פעמים לא היינו על אותו
גל — אתה ואני, אתה והרבה אנשים
אחרים. מאד רצית שיקבלו את דעתך.
קשה היה לך להבין, שלא לכולם יש אותו
הלך-מחשבה כשלך, ולמרות זאת המשכת
בדרכך אתה.

היית נורא חזק! רגלים שרירות, מקפצות
להן על המדרכה, חיוך נבון כזה, ועיניים
כחולות, יפות, חושבות.
קשה לי לכתוב כל הזמן היית, עשית, חשבת,
הכול בעבר. למה?

אנחנו ממשיכים לחיות, אבל קשה לנו
בלעדיך. ייתכן כי לא היינו מרגישים שקשה
אילו היית אתה בחיים. אבל אתה אינך.
היה שלום, איתן!

(אודנה)

מכתבים מהצבא

לכולכם שלום רב!
מחר יום ראשון, 9.4.72, אני חמישה חודשים בצבא, אכן, ימים טובים הגיעו. פה חם מאוד ומזיעים היטב, אך יש לציין שהזמן עובר מהר מאוד. החברה פה טובים ומעודדים אותך במצבים קשים. נוסף לכך, הדברים והפטנטים השונים הם מעניינים מאוד. המעיינות החמים הם דבר פנטסטי. אחרי שחזרים בלילה מיום-אימונים, מורידים את כל הזיעה ב"אמבטיה" חמה. בהחלט מעודד.

אנחנו נישאר פה עד יום שני בעוד שבועיים. אז אבוא הביתה ליום-העצמאות, ואז גם נעבור לשטת-אימונים אחר, על יד ברקאי, בכביש ואדי-ערה, כלומר קרוב מאוד ה- ביתה...

כמובן, שכבר אפשר לשלוח חבילות, וכמו שנאמר — כל המרבה הרי זה משובח, משום שמצב האוכל פה אינו דווקא מן המשור פרים.

התברר שהתבלבלתי וכל מה שחסר לי זה רק חולצה אחת. שמחתי לקבל את האיגרת מהקיבוץ, אבל תגידו לרות שהדואר הצבאי שלי הוא 3057 ולא 0919, כמו שהיא שולחת. אני שולח לכם את המכתב דרך צבי רענן ומקווה שהוא יגיע במהירות.

שלום ולהתראות בקרוב,

איתן

לכל המשפחה שלום רב!
שבוע נוסף ואתו התקרב הסוף המיוחל. השבוע השני הוא כמובן קל יותר, פשוט אתה מתרגל לתנאים. בסך-הכול התנאים פה נעשים טובים מיום ליום, האוכל משתפר, נעשה חם יותר, האימונים יותר ויותר מעניינים.

מהיום — יום שני — אעדר מן המחנה מיספר ימים וביום שישי אני מגיע הביתה. בשבת ערכנו טיול נפלא בוואדי זויתן שברמה, אחד הוואדיות הנפלאים שראיתי.

עברנו אותו לכל אורכו בבגדים ונעלי ספורט, וכמובן שלא יצאנו לרגע מהמים הקרירים והנפלאים. חוויה בהחלט בלתי-רגילה ומוצלחת לכל אחד.

מה נשמע בבית? מה חדש, איך היה הטיול של נאוה? מה שלום הדשא, האם כבר גדל, וכאשר אבוא — אוכל לשחק עליו כדורגל? בזאת אגמור הפעם,

שלום ולהתראות,

איתן

לכל המשפחה שלום רב!
אחרי זמן רב אני שב וכותב לכם. דברים רבים השתנו מיום שבת. שינינו מקום ואיך נאמר — „משנה מקום משנה מזל“. כנראה, שלא אני הביתה ביום ששי הקרוב, לעומת זאת אנו לומדים הרבה דברים חדשים, מכירים איזור חדש, בקיצור מעניין מאוד. גם מצב המזון פה הרבה יותר טוב. כנראה, שנחזור בקרוב, לכן הכתובת שלי נשארת. ישנים פה טוב והנוף מרהיב.

מה נשמע בבית? מה שלום מירה ונאוה? הנה, נזכרתי: לאבא הרבה מזל טוב ליום-הולדתו. אני מקווה שביום-הולדתך הבא כבר אוכל להיות בבית.

מאחל לכולם יום-הולדת נעים, ולהתראות בקרוב.

איתן

ת.נ.צ.ב.ה.
פלונסקי איתן צבי
1952-1973

אחרים שפרחים
הם סימן ליופי וחן
והדר
אלו הם אצלק
הם נראים לי תמיד
עצובים
ושקטים
ושוקטים...